

סוכה פרק ראשון סוכה

עד מוצאי י"ט האחרון ש"ח חג. לקמן בפ' לולב וערבה (דף מו: ושם) מפרש מאי שנא מאחרוג דשרי ביום טוב האחרון ומסקי משום דסוכה כי אחרמי ליה סעודתא בין השמשות כהו למיכל כסוכה ומינו דאיתקלא לבין השמשות איתקלא חזי בין השמשות דמעיקרא קדיש נסיק ביה ואף על גב דממ"ז מוקלה הוא בין השמשות דשמה יום הוא והו שביעי של חג לא שייך כי האי גויגא לאסרו בשמיני במיגו דאיתקלא לבין השמשות מאחר דלא נאסרה אלא מחמת יום שעבר וכן משמע בפ"ד (שם) גבי הפרס ו' אחרונים ל' ימים דאמרין התם דכל אחת ואחת יואל צה ואוכלה למחר ולא אסרין למחר אף על גב דאיתקלא בין השמשות משום ספיקא דיום שעבר ומאי טעמא גבי שנת יום טוב בפ"ק דביצה (דף ז.) דלמחר כר נולדה צוה אסורה צוה מפרש טעמא משום הכנה ולא צני למימר מיגו דאיתקלא אע"ג דרכ כרבי יהודה סבירא ליה דלית ליה מוקלה וכן שני ימים טובים של גלויות דנולדה צוה מותרת צוה וצפק ככל מערכין (פירוש דף ל.) גבי לבין של טבול יום שאלתיו מן החבית של מעשר טבל ודבר הרי זה טרומם מעשר לאשתמש דבניו קיימין ואם אמר ערבו לי צוה לא אמר כלום משום דסוף היום של ע"ש קונה עירובו או משום דנענין סעודה הראיה מנעוד יום הא לא מחילת יום של שנת קונה עירוב ולא צני סעודה הראיה מנעוד יום הו עירוב ולא אמרין לאו ראיה היא בשנת מיגו דאיתקלא בין השמשות משום יום שעבר וכל הני לא דמו למוקלה דאסרין משום דלי איתרמי ליה סעודתא בין השמשות אף על גב דלא מיחייב למיכל צה אלא משום ספיקת יום שעבר (א) שאני סוכה דמכל מקום חייב למיכל צה מחמת מה שיהיה ומאן דאסר התם אחרוג אפילו בשמיני ופירש שם כגונטרם מיגו דאסור בין השמשות בשמיני משום דספק יום דשביעי הוא איתקלא לכולי יומא אלמא אהי מיגו דאיתקלא משום יום שעבר לאסרו בשמיני לא יתכן דאפילו רב אפי דאסר ביצה פ"ק דביצה (דף ז:) בשני ימים טובים של גלויות לא אסר אלא משום דמפקא ליה אס קדושה אחת הן או לא אלא היינו טעמא משום דגזר אחרוג אטו סוכה ומיגו

רבינו הגאון

עד מוצאי יום טוב האחרון, ואם התנה עליון בשעה שמיטה, על מנת שיתקיים מהן כל ימי המועד, מותר להסתפק בהן אפילו ביום טוב. קמי מיהא עיטרה בקרימין ובסרינין, כרב חסדא, ורבי רב אשי כלאמי כי מוכשר האי תנא בעיטרה מן הפדא, אבל תחת הכתר ספולה ודלא כרב חסדא, עבדיה רבא איטימאיה כחתימה במיא, וטעמיה על גבי סוכה כרי לחתיכה, ואמר ליה חסדא, אהת, שלא יאמר הוראן אהת, על גבי סוכה, הכנה, כבני סכסכים, פשוטה היא, (א) ונניי סוכה מופלגין ממנה דין, פירוש הסרינין שמעטין עליה סממין שאין דבוקות בדפנות אלא א"ל דמורחקין ר' יצא נחמן אמר כשרה רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי פסולה, וקיימא לן יתיר ורביס הלכה כרביס, אמר רב יהודה אמי שמואל מותר לישן בכילה בסוכה אצי"פ שיש לכילה זו נג טפח, ובלבד שלא תהא גבוהה י" טפחים, ואקשינן עליה סממין דקמייהו (ב) (ב) ונתת (הטעם) ונתת (הטעם) סוכה לא יצא י"י חובתה, ומשני כמטה גבוהה י" טפחים, והרי קנותא דאין גבוהין י" טפחים, ותניא גבוהא נקליטין שנים קנינות ד', פירש על גבי קנינות ספולה, על גבי נקליטין כשרה, ובלבד שלא יהו נקליטין גבוהין מן המטה י" טפחים, מכלל דקנינות אצי"פ שאין גבוהין י" טפחים ספולה, ורבי שאני קנינות דקביעי במטה, אפילו פחות מ' כיון דקביעי אהל הן, והרי סוכה על גבי (סוכה) דקביעי, ואמר כהכשרה כר ראה סוכה, כלומר אינה

הכל לפי סגולתו, וכגון דלמחר אינו בודל מהם כל בין השמשות של יום טוב הראשון דלא חל קדושה עליהו והכי מוקים לה במסכת ביצה בהמניא (דף ל:) ותנאה אחרתא לא מהני צהו. קמי מיהא קדימין והיינו סיעמא: **דילמא מן סדא**. לדפנות אחרתא אכל למעלה אימא לך אפילו לנאותה נמי מסך במקבל טומאה קרי לה: **אין ממעטין**. קרימין הפרוסין למעלה לנו אין ממעטין בגבוהה מעשרים להכשירה דלאו מין סככה יניחו לה סכך הוה הוה מיפסלה משום מקבל טומאה ולא לפוסלה משום פחותה מ': **ומן סדא ממעטין**. לה מיעור ז' טפחים דהא אינה מחוקת ראשו ורובו ושולתנו: **גויימישא**. ישיורו צמיס: **והא קטו לה דרבינא**. שהיא לכה ומוכחא מילתא דלנגבה שטמיה ולא לסכך: **למי יבשה קאמינא לך**. דמשקלה: **גויי סוכה**. קדימין הפרוסין תחת סכך לנו: **פסולה**. משום אהל מפסיק ואשתכח דלא גבי בסוכה ולרב נחמן כיון דלנו סוכה יבשנה צטלה לנגבה: **רב נחמן**. אב בית דין היה ונגיד ומנזה צבית ראש גולה ועושין על פיו: **שלושי מושב אן**. להקביל פני ראש גולה דחייב אדם להקביל פני רבו כרגל ופטרין כדמין לקמן (דף קה:) **שלושי מנזה** שטרין מן הסוכה: **כילה**. הפרוסה סביבות המטה ואע"פ שיש לה גב שאין גבה משופע כשל נקליטין אלא שיהי כשל קנינות: **והוא שאני גבוהה עשרה**. גבי המטה דכתיב הרי תניא נקליטין שנים קנינות ארבעה פירש על גבי קנינות פסולה על גבי נקליטין כשרה ובלבד שלא יהו נקליטין גבוהין מן המטה עשרה מכלל דקנינות אף על פי שאין גבוהין עשרה שאני קנינות דקביעי והרי סוכה על גבי סוכה דקביעי ואמר שמואל כהכשרה כך פסולה אמרי התם דלמפסל סוכה בעשרה הכא דלשווי אוהלא בציר מעשרה נמי הו אוהלא אמר רב תחליפא בר אבימי אמר שמואל הישן בכילה ערום מוציא הישן בכילה וקרא קריאת שמע מיתבי הישן בכילה ערום לא יוציא ראשו חוץ לכילה וקרא קריאת שמע הכא במאי עסקינן כשגבוהה עשרה ה"ג מסתברא מודקתני סיפא הא למה זה דומה לעומד בבית ערום שלא יוציא ראשו חוץ לחלון וקרא קריאת שמע שמוע מינה וביה

אין ראה מרב אפי למאי דגריס לקמן פ' לולב וערבה (דף מו: ושם) הפירש שבעה אחרונים לשבעה ימים רב אפי אמר כל אחת ואחת יואל צה ביצה משום דמפקא ליה והפירש שבעה אחרונים לשבעה ימים דקאמר רב צפ' לולב וערבה כל אחת ואחת יואל צה ואוכלה ליה לא אסר למיכל צה ומיגו דאיתקלא לבין השמשות איתקלא חזי בין השמשות דמעיקרא קדיש נסיק ביה ואף על גב דממ"ז מוקלה הוא בין השמשות דשמה יום הוא והו שביעי של חג לא שייך כי האי גויגא לאסרו בשמיני במיגו דאיתקלא לבין השמשות מאחר דלא נאסרה אלא מחמת יום שעבר וכן משמע בפ"ד (שם) גבי הפרס ו' אחרונים ל' ימים דאמרין התם דכל אחת ואחת יואל צה ואוכלה למחר ולא אסרין למחר אף על גב דאיתקלא בין השמשות משום ספיקא דיום שעבר ומאי טעמא גבי שנת יום טוב בפ"ק דביצה (דף ז.) דלמחר כר נולדה צוה אסורה צוה מפרש טעמא משום הכנה ולא צני למימר מיגו דאיתקלא אע"ג דרכ כרבי יהודה סבירא ליה דלית ליה מוקלה וכן שני ימים טובים של גלויות דנולדה צוה מותרת צוה וצפק ככל מערכין (פירוש דף ל.) גבי לבין של טבול יום שאלתיו מן החבית של מעשר טבל ודבר הרי זה טרומם מעשר לאשתמש דבניו קיימין ואם אמר ערבו לי צוה לא אמר כלום משום דסוף היום של ע"ש קונה עירובו או משום דנענין סעודה הראיה מנעוד יום הא לא מחילת יום של שנת קונה עירוב ולא צני סעודה הראיה מנעוד יום הו עירוב ולא אמרין לאו ראיה היא בשנת מיגו דאיתקלא בין השמשות משום יום שעבר וכל הני לא דמו למוקלה דאסרין משום דלי איתרמי ליה סעודתא בין השמשות אף על גב דלא מיחייב למיכל צה אלא משום ספיקת יום שעבר (א) שאני סוכה דמכל מקום חייב למיכל צה מחמת מה שיהיה ומאן דאסר התם אחרוג אפילו בשמיני ופירש שם כגונטרם מיגו דאסור בין השמשות בשמיני משום דספק יום דשביעי הוא איתקלא לכולי יומא אלמא אהי מיגו דאיתקלא משום יום שעבר לאסרו בשמיני לא יתכן דאפילו רב אפי דאסר ביצה פ"ק דביצה (דף ז:) בשני ימים טובים של גלויות לא אסר אלא משום דמפקא ליה אס קדושה אחת הן או לא אלא היינו טעמא משום דגזר אחרוג אטו סוכה ומיגו

(א) ונתת כ' טפחים, והרי קנותא דאין גבוהין י" טפחים, ותניא גבוהא נקליטין שנים קנינות ד', פירש על גבי קנינות ספולה, על גבי נקליטין כשרה, ובלבד שלא יהו נקליטין גבוהין מן המטה י" טפחים, מכלל דקנינות אצי"פ שאין גבוהין י" טפחים ספולה, ורבי שאני קנינות דקביעי במטה, אפילו פחות מ' כיון דקביעי אהל הן, והרי סוכה על גבי (סוכה) דקביעי, ואמר כהכשרה כר ראה סוכה, כלומר אינה

הנהגות רב"ח

(א) תוס' ד"ה עד מוצאי יום ראשון סוכה דמכל מקום וכו' בין השמשות דשמיני משום:

מוסף רש"י

ואם התנה עליון, ואם התנה עליון בשעה שמיטה, על מנת שיתקיים מהן כל ימי המועד, מותר להסתפק בהן אפילו ביום טוב. קמי מיהא עיטרה בקרימין ובסרינין, כרב חסדא, ורבי רב אשי כלאמי כי מוכשר האי תנא בעיטרה מן הפדא, אבל תחת הכתר ספולה ודלא כרב חסדא, עבדיה רבא איטימאיה כחתימה במיא, וטעמיה על גבי סוכה כרי לחתיכה, ואמר ליה חסדא, אהת, שלא יאמר הוראן אהת, על גבי סוכה, הכנה, כבני סכסכים, פשוטה היא, (א) ונניי סוכה מופלגין ממנה דין, פירוש הסרינין שמעטין עליה סממין שאין דבוקות בדפנות אלא א"ל דמורחקין ר' יצא נחמן אמר כשרה רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרי פסולה, וקיימא לן יתיר ורביס הלכה כרביס, אמר רב יהודה אמי שמואל מותר לישן בכילה בסוכה אצי"פ שיש לכילה זו נג טפח, ובלבד שלא תהא גבוהה י" טפחים, ואקשינן עליה סממין דקמייהו (ב) (ב) ונתת (הטעם) ונתת (הטעם) סוכה לא יצא י"י חובתה, ומשני כמטה גבוהה י" טפחים, והרי קנותא דאין גבוהין י" טפחים, ותניא גבוהא נקליטין שנים קנינות ד', פירש על גבי קנינות ספולה, על גבי נקליטין כשרה, ובלבד שלא יהו נקליטין גבוהין מן המטה י" טפחים, מכלל דקנינות אצי"פ שאין גבוהין י" טפחים ספולה, ורבי שאני קנינות דקביעי במטה, אפילו פחות מ' כיון דקביעי אהל הן, והרי סוכה על גבי (סוכה) דקביעי, ואמר כהכשרה כר ראה סוכה, כלומר אינה

רבינו הגאון

עליה חשיבה אהל עד שיהא בה חלל י" טפחים, והדין החם לבני סוכה על גבי סוכה דלמפסל לטובת קאמי, בעי שמואל י" טפחים ואמר כהכשרה כך פסולה, אבל הכא לא בכילה דלשויה אהלא קא בעי, כבביר מי טפחים לא דבי אהלא, הא דאמר שמואל הישן בכילה ערום, מוציא ראשו חוץ לכילה וקרא קריאת שמע, אוקימנא בשאינה גבוהה י" טפחים, וכי הכילה אמרין חזינא לה כמאן דחביטא רמיא על גופו היא וכלבוש חשוב, אבל אם היא עשרה טפחים לא יוציא ראשו חוץ ל' לכילה וקרא, למה זה דומה לעומד בבית ערום שלא יוציא ראשו חוץ לחלון וקרא, ורבי שאני קנינות דקביעי במטה, אפילו פחות מ' כיון דקביעי אהל הן, והרי סוכה על גבי (סוכה) דקביעי, ואמר כהכשרה כר ראה סוכה, כלומר אינה

(א) נראה שפיר דחבר וכו' (ב) לפי סוגית הגמרא אקיימות קאי דלשויה אהלא היכא דקביעי קמי קנינות כפליד מ' מ' י"י אהלא, וכבר רבנו צ"ע.